

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ ДИРЕКЦИЈЕ ЗА ЦИВИЛНО ВАЗДУХОПЛОВСТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2014. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-08-16-1-507/15

Сарајево, јули 2015. године

САДРЖАЈ

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	2
II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	4
1. Увод	4
2. Поступање по ранијим препорукама	4
3. Систем интерних контрола	5
4. Буџет	6
5. Планирање и извјештавање о раду	7
6. Преглед расхода буџета	8
6.1. Текући издаци	8
6.2. Капитални издаци	14
7. Биланс стања	14
8. Јавне набавке	14
9. Приходи	15
10. Остало	17
11. Кореспонденција	18
III ПРИЛОГ	19
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА	19
Преглед расхода буџета за 2014. годину	
Биланса стања на дан 31.12.2014. године	
Изјава о одговорностима руководства	

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Увод

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (биланса стања, прегледа прихода, примитака и финансирања, прегледа расхода буџета по економским категоријама, посебних података о платама и броју запослених, прегледа динамике запошљавања, прегледа сталних средстава у облику ствари и права, прегледа капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио) у **Дирекцији за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Дирекција) за годину која се завршава 31. децембра 2014. године.

Поред финансијских извјештаја, предмет ревизије била је и усклађеност пословања Дирекције са одговарајућим законима и прописима који имају утицаја на финансијске извјештаје за 2014. годину.

Одговорност руководства

Руководство Дирекције је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност укључује и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Поред одговорности за припрему и презентацију финансијских извјештаја, руководство Дирекције је одговорно за пословање у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за текућу фискалну годину, Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ, Законом о јавним набавкама БиХ и другим одговарајућим законима и прописима и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и примјенљивим Оквиром Међународних стандарда врховних ревизионих институција (ISSAI). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу

осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законима и прописима. Ова одговорност укључује обављање процедура како би добили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене које су одређене законом и прописом. Ове процедуре укључују процјену ризика од значајних неслагања са законима и прописима.

Мишљење

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Према нашем мишљењу:

- Финансијски извјештаји Дирекције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза, прихода и расхода на 31.12.2014. године и извршење буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.
- Активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Дирекције у току 2014. године биле су у свим значајним аспектима усклађене с одговарајућим законима и другим прописима.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на:

- тачку 9. Извјештаја која описује проблеме у вези наплате прихода,
- тачку 10. Извјештаја која је везана за проблем кашњење у реализацији ВНАТМ пројекта.

Сарајево, 25.06.2015. године.

**ГЕНЕРАЛНИ
РЕВИЗОР**

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Џевад Некић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Божана Трнинић

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Дирекција је управна организација у саставу Министарства комуникација и транспорта БиХ (у даљњем тексту: Министарство). Дирекција обавља дужности дефинисане Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине¹ (у даљњем тексту: Закон) којим се уређују услови за безбједан ваздушни транспорт у ваздушном простору Босне и Херцеговине. Надлежна је и одговорна за обављање функције регулатора и надзора у цивилном ваздухопловству и контроли лета. Дирекција врши сертификавање пружалаца услуга и проводи надзор над пружањем услуга у ваздушној пловидби.

Сједиште Дирекције је у Бањој Луци, а регионалне канцеларије су успостављене у Сарајеву и Мостару. Законом је предвиђено да ће се Дирекција финансирати из буџета институција Босне и Херцеговине, прихода од наплате накнада дефинисаних Законом те другим изворима у складу са Законом.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију институција БиХ (у даљњем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је финансијску ревизију Дирекције за 2013. годину о чему је сачињен Извјештај о ревизији, те изразила позитивно мишљење на финансијске извјештаје Дирекције и законитост пословања, с истицањем предмета везано за проблеме у вези наплате прихода те проблем кашњење у реализацији ВНАТМ пројекта.

Дирекцији су предложене препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапрјеђењу пословања и отклањању неправилности у даљњем пословању. Дирекција је доставила одговор Канцеларији за ревизију у складу са чланом 16. ставак 3. Закона о ревизији институција БиХ.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2013. годину, те увидом у предузете активности, утврдили смо сљедеће:

- **Реализоване препоруке:**

Везано за процедуру набавке услуга одржавања компјутерске и комуникационе опреме, Дирекција је дефинисала техничке и професионалне захтјеве по питању стручности особља те је процедуру провела уз додатну објаву обавијештења.

Уговором о одржавању софтвера дефинисан је минималан број радних сати које добављач треба провести на унапрјеђењу система и едукацији корисника, уколико одржавање није потребно.

Везано за јавне набавке, Дирекција је досљедно примјењивала Упутство о припреми и достави извјештаја о додјели уговора у поступцима јавних набавки те је поштовала захтјеве у вези чврстог увеза понуда. Такође, при реализацији уговора Дирекција је водила рачуна о периоду важења опције понуде.

¹ Службени гласник БиХ, број 39/09

- **Препоруке чија је реализација у току:**

Још увијек није дошло до затварања ВНАТМ пројекта, али се активности у вези пројекта приводе крају. Дирекција је и у 2014. години указивала ресорном министарству на потребу рјешавања питања ВНАТМ стратегије, међутим рјешавање овог питања зависи од ангажовања више институција (детаљније у тачки 10. Извјештаја - Програм посебних намјена – „ВНАТМ пројекат“).

- **Нереализоване препоруке:**

Дирекција је путем ресорног министарства предузела радње из своје надлежности у вези наплате прихода, међутим приходи од накнада утврђених Законом се још увијек не наплаћују (детаљније у тачки 9. Извјештаја - Приходи).

3. Систем интерних контрола

Дирекција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усаглашеност пословања са законима и правилима. Контролно окружење представља основ система интерних контрола и подразумијева руковођење и стил управљања, организациону структуру и компетентности и политике људских ресурса.

- **Руковођење, организација и људски ресурси**

Радам Дирекције руководи генерални директор и два замјеника генералног директора, који су државни службеници, а именовани су 29.09.2006. године без ограничења у трајању мандата. Генерални директор је одговоран министру комуникација и транспорта БиХ. Један од замјеника генералног директора, поред поменуте функције је и у 2014. години обавља и функцију вршиоца дужности замјеника директора Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција). Обзиром како је замјеник директора Дирекције уједно и руководилац Сектора за сигурност летења и ваздухопловну сигурност, овакав ангажман може утицати на ефикасно руковођење и рационално располагање буџетским средствима.

Унутрашња организација Дирекције утврђује се као посебна цјелина у оквиру Правилника о унутарњој организацији Министарства. Према тренутно важећој систематизацији радних мјеста утврђено је 79 радних мјеста у Дирекцији, од чега 61 радно мјесто у сједишту Дирекције у Бањој Луци, 13 радних мјеста у регионалној канцеларији у Сарајеву и 5 радних мјеста у регионалној канцеларији у Мостару. Закључно с 31.12.2014. године у Дирекцији је било запослено 56 лица.

Везано за процес управљање људским ресурсима Дирекције под којим се, између осталог, подразумијева процес планирање броја радних мјеста, анализа послова тј. радних мјеста, дефинисање компетенција и вјештина за свако радно мјесто, професионална обука и развој запослених, унапрјеђење знања и вјештина запослених, мотивација запослених и међуљудски односи те комуникација са запосленим, констатовано је слједеће: послове и активности у вези управљања људским ресурсима обавља Одјелјење за људске ресурсе, односе с јавношћу и административне послове. Дирекција је израдила и усвојила Стратегију

управљања људским ресурсима 2014. – 2018. с намјером развоја људских ресурса ради повећања компетентности и мотивисаности запослених, остварења стратешких циљева Дирекције те повећања задовољства корисника услуга Дирекције. У 2014. години Дирекција је измијенила систем обука, односно увела нови систем процјене стручне оспособљености техничког особља. У оквиру кључних процеса, идентификовања су послови/задачи за чије су обављање потребне одређене квалификације. За извјештајни период, ревидираним Планом обука планирано је 67 обука, од чега су на крају реализоване 62 обуке (53 екстерних и 9 обука у организацији Дирекције).

Проведеном ревизијом констатовано је како су могућа додатна унапријеђења система интерних контрола у дијелу који се односи на путне трошкове, издатке за специјализацију и школовање те издатке по основу уговора о дјелу.

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуци о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, интерну ревизију у Дирекцији би требало обављати Министарство. Констатовано је како у 2014. години није било активности у вези интерне ревизије у Дирекцији.

- **Превенција корупције**

У складу са Стратегијом за борбу против корупције 2009.- 2014. године Савјет министара БиХ и Акцијским планом за провођење Стратегије, Дирекција је донијела Акцијски план за борбу против корупције. Потом је Дирекција, у септембру 2014. године донијела План интегритета којим су предвиђене мјере да се ризици на системима/позицијама које су најподложније корупцији умање или елиминирају. План је усаглашен с општом методологијом и смјерницама Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Сачињен је Извјештај о провођењу Плана дјеловања против корупције и у децембру 2014. године достављен Агенцији за превенцију корупције. Поред тога, Дирекција је сачинила и усвојила интерни акт у вези начина подношења интерне пријаве због сумње или околности на постојање корупције у Дирекцији и заштити узбуњивача.

4. Буџет

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2014. годину⁴, Дирекцији су одобрена средства у износу од **5.389.000 КМ**, и то према сљедећим изворима:

1. Непосредна потрошња у износу од 2.428.000 КМ;
2. Намјенска средства од прелета у износу од 2.761.000 КМ;
3. Накнаде на основу члана 13. став (1) тачка е) Закона у износу од 200.000 КМ.

У складу са Закључком Савјет министара БиХ којим су обавезани сви буџетски корисници да анализирају своје буџете, те Министарству финансија и трезора БиХ доставе приједлог за умањење истог за најмање 1% како би се обезбједила помоћ становништву на подручјима угроженим поплавама, Дирекцији је, усвајањем Закона о измјенама и допунама Закона о буџету институција Босне и

² Службени гласник БиХ, број 27/08, 32/12

³ Службени гласник БиХ, број 49/12

⁴ Службени гласник БиХ, број 104/13

Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2014. годину⁵, буџет умањен за 25.000 КМ, те је Дирекција у коначници у 2014. години располагала с буџетом од **5.364.000 КМ**.

Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину, предвиђено је финансирање набавке зграде за смјештај Дирекције у Бањој Луци и то из средстава остварених од прихода од накнада за прелете. Према наведеном Закону, Одлуку о начину набавке и висини средстава за ову намјену је требао донијети Савјет министара БиХ, на приједлог Министарства. Обзиром како Министарство није упутило приједлог одлуке Савјету министара БиХ, још увијек није донесена одлука о куповини пословног простора за потребе Дирекције. **Истичемо како је Дирекција у 2014. години за закуп пословног простора издвојила 720.631 КМ.**

Дирекција је током године, на основу Процедуре о реструктурисању расхода буџетских корисника за 2014. годину и одлуке Министарства финансија и трезора БиХ, извршила једно реструктурисање расхода у износу од 22.000 КМ и то с позиције уговорених услуга на позицију путних трошкова.

Укупно извршени расходи Дирекције за период 01.01. – 31.12.2014. године износили су **4.760.059 КМ** или 89% у односу на расположива средства. Од укупно утрошених средстава, из средстава непосредне потрошње је утрошено 2.300.358 КМ, а из намјенска средства од прелета 2.459.701 КМ.

5. Планирање и извјештавање о раду

- Стратешки план, програм рада и извјештај о раду

Стратешко планирање: Дирекција је у априлу 2014. године донијела документ Стратегија развоја Дирекције 2014. - 2018. У овом документу идентификована су кључна подручја за напредак и стратешки циљеви развоја Дирекције за петогодишњи период. У годишњем програму рада Дирекције стратешки циљеви су распоређени кроз планске активности за годину за коју се програм израђује. Стратегија подлијеже преиспитивању сваке године, приликом анализе извјештаја о раду и по потреби се коригује и допуњава.

Програм рада: Дирекција је приједлог Програма рада за 2014. годину, у складу са усвојеном методологијом Савјет министара БиХ, доставила ресорном министарству 05.11.2013. године. Приоритетни задаци дефинисани у овом документу су усаглашени са Стратегијом развоја Дирекције за период 2013 – 2017. године, као и буџетским захтјевом. Неки од стратешких циљева су: унапрјеђење културе ваздушне пловидбе, стандардизација из подручја пловидбености, унапрјеђење квалитета услуга које пружа Дирекција, те унапрјеђење законодавно – правног оквира.

Извјештај о раду: Дирекција је сачинила и 21. јануара 2015. године Министарству доставила Извјештај о раду за 2014. годину. У Извјештају су елебориране најважније активности Дирекције у 2014. години те стање у подручју цивилног ваздухопловства. Наведено је како је Дирекција у циљу промовисања културе безбједности ваздушне пловидбе посјетила аеродроме, летјелишта, аеро-клубове

⁵ Службени гласник БиХ, број 60/14

и ваздухопловна удружења у БиХ. Дирекција је у извјештајном периоду, у складу са Законом, донијела и у службеним гласилима објавила 17 подзаконских аката.

У Изјави о одговорности за остваривање циљева институције наведено је како су у потпуности реализовани циљеви из Програма рада за 2014. године, а који се односе на унапрјеђење културе безбједности ваздушне пловидбе и стандардизације из подручја пловидбености, док су дјелимично реализовани циљеви везано за унапрјеђење законодавно – правног оквира и унапрјеђење квалитета услуга које пружа Дирекција.

6. Преглед расхода буџета⁶

6.1. Текући издаци

- **Бруто плате**

Укупно остварене бруто плате и накнаде плата запослених износе 1.657.201 КМ. Правилником о унутарњој организацији Дирекције планирано је укупно 79 радних мјеста, а с 31.12.2014. године било је ангажовано 56 лица.

Анализирајући радно - правни статус запослених, констатовано је како је током године једно лице рјешењем Агенције за државну службу БиХ ступила у радни однос на неодређено вријеме, а једно лице је споразумним раскидом прекинула радни однос у Дирекцији. У току године није било исплата стимулација.

Такође, и у овој години исплаћиван је ваздухопловни додатак за 24 лица, а према одлуци Савјет министара БиХ о утврђивању додатка на плату запослених у Дирекцији. Доплата се исплаћивао током цијеле године уз мјесечну плату запосленом, у распону од 15% до 30% од основне плате запосленог. Средства за исплату додатка обезбјеђена се из прихода остварених на основу пружања услуга рутне ваздушне навигације.

- **Накнаде трошкова запослених**

Укупно остварене накнаде трошкова запослених износе 224.901 КМ. Финансијски значајнији износи односе се на накнаду за топли оброк током рада (65.360 КМ), превоз на посао и са посла (58.671 КМ), смјештај руководиоца (26.000) и регрес за годишњи одмор (15.903 КМ).

Накнаде се исплаћују у складу са важећим подзаконским актима који регулишу процедуру исплате истих.

- **Путни трошкови**

Укупни издаци за службена путовања у Дирекцији износе 299.421 КМ, што у односу на претходну годину представља смањење за 47.013 КМ или око 14%. Од тога, путни трошкови у земљи износили су 39.513 КМ, а путни трошкови у иностранство 259.908 КМ.

⁶ Преглед расхода буџета за 2014. годину приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

Службена путовања у земљи претежно се односе на провођење надзора или инспекције, присуствовање састанцима и обукама, а путовања у иностранство су обављана ради присуства међународним форумима и скуповима, обукама стручног особља у вези поштивања међународних стандарда у ваздухопловној области, регионалне сарадња и сличних активности.

Извјештаји запослених након повратка са службених путовања у иностранство сачињавају се у предвиђеној форми/обрасцу извјештаја, у коме се наводе проведене активности. Дирекција је закључно са 31.12.2014. године издала укупно 609 путних налога, од којих се 232 односе на путовања запослених у Регионалној канцеларији Дирекције у Сарајеву, а 377 на путовања запослених у сједишту главне канцеларије у Бањој Луци.

Проведеном ревизијом констатовано је како постоји простор за надоградњу система интерних контрола у дијелу који се односи на унапријеђење правдајуће документације насталих трошкова службених путовања, а у сврху утврђивања рационалне потрошње средстава (нпр. навести податак је ли осигурана исхрана током одржавања обука/састанака; сагледати која опција је исплативија код организовања превоза и смјештаја запослених, код избора за услуге смјештаја и авио карте документовати избор најповољније понуде за одређени службени пут узимајући у обзир укупне трошкове службених путовања и сл.).

Мишљења смо како је потребно додатно унаприједити суштинску контролу правдајуће документације уз путне налоге у иностранство, а све у циљу намјенске и рационалне потрошње буџетских средстава.

- **Издаци телефонских и поштанских услуга**

Укупно реализовани издаци телефонских и поштанских услуга у Дирекцији износе 72.319 КМ. Финансијски значајнији износи односе се на интернет (40.378 КМ), мобилне телефоне (11.909 КМ) и фиксне телефоне (14.024 КМ).

Издаци за интернет: Кориштење интернета у Дирекцији већим дијелом се односи на реализацију уговора с изабраним добављачем ових услуга у којем је дефинисана брзине приступа интернету и мјесечна цијене закупа интернет линка за три локације Дирекције (Бања Лука, Сарајево и Мостар). Укупна мјесечна цијена закупа интернет линка на поменутих локацијама износи 2.620 КМ.

Издаци за мобилне телефоне: У складу са интерним актом, право на накнаду за употребу мобилних телефона у службене сврхе остварује 31 лице. Утврђена висина одобрених лимита креће се у распону од 20 КМ за стручне сараднике, до 250 КМ за генералног директора. Евиденцију о корисницима службених мобилних телефона и трошковима њиховог кориштења води Одјељење за финансије и рачуноводство. Прегледом појединих рачуна за мобилне телефоне констатовано је како се корисницима, за прекорачења дозвољених износа, уредно врше умањења личних примања.

- **Издаци за употребу возила**

Дирекција располаже с возним парком од укупно четрнаест возила. Девет возила је на располагању за потребе сједишта Дирекције, а пет возило служи за потребе Регионалног центра у Сарајеву. Право употребе службеног возила 24 сата дневно имају генерални директор и његова два замјеника.

Укупни трошкови употребе и одржавања службених возила током 2014. године износе 97.969 КМ. Значајнији издаци односе се на издатке за гориво (47.743 КМ), издатке за материјал и услуге одржавања возила (17.984 КМ), те набавку ауто гума (13.944 КМ). Кориштење и одржавање службених возила дефинисано је интерним правилником. Дирекција је сачинила план одржавања службених возила и истим је оквирно планиран број редовитих сервиса. Донесени план је био основ за сачињавање захтјева и избор најповољнијег добављача за услуге одржавања возила.

Увидом у путне налоге возила, у појединим случајевима може се констатовати како се исти не попуњавају на адекватан начин, те стога није у потпуности обезбјеђена контрола над употребом службених возила. Такође, уочено је како су у налогу за возила уписане релације за путовања у мјеста која су удаљена више од 50 километара од мјеста рада, али да за кориснике возила у тим случајевима нису отворени налози за службена путовања. *Сугеришемо Дирекцији да унаприједи систем контроле употребе возила, како би се обезбједила потпуна контрола над овим трошковима.*

- **Закуп имовине и опреме**

Издаци за унајмљивање имовине и опреме евидентирани су у износу од 768.237 КМ, а односе се на закупа пословног простора (720.631 КМ), закупа простора за смјештај телекомуникационе опреме (46.753 КМ) и закупа паркинг простора (852 КМ).

Трошкови закупа пословног простора односе се на закуп простора нето површине од 1.901м² за смјештај сједишта Дирекције у Бањој Луци. Цијена мјесечног закупа износи 60.053 КМ. У уговорену цијену закупа укључено је и кориштења 25 паркинг мјеста. Анализирајући трошкове закупа, као и квадратуру простора који се закупљује, може се констатовати како Дирекција спада у ред институција које закупљују највише простора по запосленом. Према важећој систематизацији радних мјеста, у Бањој Луци је предвиђено 61 радно мјесто, а закључно с 31.12.2014. године било је запослено 45 особа.

Напомињемо како је Савјет министара БиХ још 2009. године донио закључак којим се Министарство финансија и трезора БиХ задужило да обезбједи потребна финансијска средства и у сарадњи с Дирекцијом проведе процедуру набавке пословног простора на трајном основу, путем куповине за потребе смјештаја Дирекције. Законом о буџету институција БиХ за 2014. годину, дефинисано је како ће се набавка зграде за смјештај Дирекције у Бањој Луци финансирати из средстава остварених од прихода од накнада за прелете преко Босне и Херцеговине, а да ће Одлуку о висини средстава за ове намјене донијети Савјет министара БиХ, на приједлог Министарства. И претходних година је, на исти начин, законом о буџету планиран трајни смјештај Дирекције. Значајнијих активности по овом питању није било ни током 2014. године, тако да Дирекција још увијек није ријешила питање смјештаја институције.

Имајући у виду финансијска средства која Дирекција годишње издваја из буџета за закуп, као и закључак Савјет министара БиХ, препоручујемо свим институцијама надлежним за рјешавање трајног смјештаја Дирекције, да заузму проактиван став и што прије ријеше наведено питање.

- **Издаци за текуће одржавање**

Укупни издаци за текуће одржавање износили су 118.697 КМ од чега се финансијски значајнији износи односе на услуге одржавања и поправка опреме (50.866 КМ) те услуге одржавања софтвера (42.447 КМ).

Услуга одржавања компјутерске и комуникационе опреме: Услуге одржавања компјутерске и комуникационе опреме евидентирају се на основу мјесечно испостављених рачуна изабраног добављача, у чијем прилогу је потписан извјештај о активностима на одржавању информационог система. Процедура избора добављача извршена је путем конкурентског захтјева с додатном објавом обавијештења. Једанаест добављача је преузело тендерску документацију, а само један је благовремено доставио понуду која је била задовољавајућа. Укупна вриједност услуга одржавања на годишњем нивоу износи 49.351 КМ с ПДВ-ом, а уговором је дефинисано како ће се плаћање вршити у једнаким мјесечним анuitетима у износу од 4.113 КМ, као и обавезе извршиоца на основу одржавања компјутерске и комуникационе опреме, складиштења резервних копија, заштите пословних података, брзине одзива и мониторинга система.

Сматрамо како се за услугу одржавања компјутерске и комуникационе опреме издвајају значајна средства те смо мишљења како треба извршити анализу тржишне вриједности наведене услуге прије закључивања новог уговора о одржавању.

- **Уговорене услуге**

Издаци за уговорене услуге евидентирани су у износу од 1.443.069 КМ. Значајнији трошкови односе се на издатке за школовање (944.511 КМ), уговоре о дјелу (нето 125.462 КМ), издатке за рад у пкомисијама (нето 106.202 КМ), услуге стручног образовања (76.659 КМ), те остале стручне услуге (73.701 КМ).

Издаци за специјализацију и школовање: Реализација ових трошкова (944.511 КМ) остварена је на основу плаћања услуга стручног оспособљавања кандидата за стицање дозволе обласног надзорног контролора ваздушног транспорта с радарским одобрењем и посебним овлаштењем и издавања дозвола за контролоре летења, а за потребе Система за управљање ваздушним саобраћајем БиХ. Плаћање је извршено у складу са Уговором о пружању услуга стручног оспособљавања, закљученим између Дирекције и Агенције за контролу летења Србије и Црне Горе. Уговором је дефинисано како ће 15% од укупне вриједности основног уговора (3.219.474 ЕУР-а), пружалац услуге наплатити након преузимања контроле ваздушног саобраћаја изнад простора БиХ, до висине FL325, што је и испоштовано.

Обзиром како се ради о вишегодишњем пројекту, напомињемо да је Дирекција плаћала трошкове школовања/оспособљавања кандидата за контролоре летења дужи низ година. Пројекат школовања/оспособљавања кандидата за контролоре летења, започело је укупно 54 лица и то 24 студента и 30 запосленика ентитетских агенција. Према изјавама одговорних особа у Дирекцији, школовање је у коначници завршило 40 особа и исти су стручно оспособљени за стицање дозволе обласног надзорног контролора ваздушног саобраћаја с радарским одобрењем. Међутим, према званично потписаним споразумима о преузимању

запосленика⁷, број преузетих обласних контролора летења је 35. **Сугеришемо Дирекцији да званично обезбеди доказе о преузимању и преосталих пет стручно оспособљених лица.**

Поред тога, имајући у виду чињеницу како 14 особа није окончало започето школовање, од чега шест особа није успјешно положило испит, а осам особа је својеволјно одустало од школовања, те обзиром како је Дирекција имала реалне трошкове школовања и за особе које су напустиле процес школовања, препоручујемо Дирекцији да размотри могућност евидентирања наведених трошкова као своја потраживања.

Издаци за рад комисија: На овој позици евидентирани су накнаде комисијама за рад у пројектном одбору за реализирање Пројекта управљања ваздушним простором у БиХ. Право на ове накнаде као и процедура исплате регулисана је одлуком Савјет министара БиХ. Исплаћена накнада се обрачунава на основу Приједлогу за исплату накнада за рад у радним тијелима, а исти потписују пројект менаџери. Сходно наведеним актима исплаћена је накнада за чланове тимова у укупном нето износу од 106.202 КМ, од чега за запослене у Дирекцији 80.325 КМ (појединачно од 203 КМ до 8.019 КМ). Запосленици Дирекције распоређени су у тимове на основу рјешења донесених од стране директора институције. У децембру 2014. године, одлукама директора формирано је више радних група за спровођење одређених активности као што су спровођење процеса сертификације, формирање радне групе за праћење промјена и интероперабилности ВНАТМ система с гледишта безбједности пружања услуга и квалитета пружања услуга, формирање радне групе за дефинисање основа за планирање, кориштење, интеграцију, делегацију и/или дезигнацију ваздушног простора FIR (Flight Information Region - Подручје летних информација) Сарајево, израда докумената о чињеницама о реализацији ВНАТМ стратегије, припрема и предаја финансијске документације, општа питања и питања подршке, формирање јединице за имплементацију PIU ВНАТМ (јединица за имплементацију система управљања ваздушним саобраћајем), формирање јединице за подршку реализације PSU ВНАТМ (јединица за подршку реализације система управљања ваздушним саобраћајем итд. Према презентованим подацима, исплата ове врсте накнада ће се вршити до затварања ВНАТМ стратегије. Утрошена средства за реализацију ове накнаде осигурана су из прихода остварених на основу пружања услуга рутне ваздушне навигације.

Уговори о дјелу: Укупни издаци остварени на основу нето исплата по уговорима о дјелу износе 125.462 КМ и исти су реализовани на основу исплате накнаде за ангажовање 31 спољног сарадника у 2014. години. Интерним правилником дефинисани су услови и критеријуми, као и начин обрачуна накнаде за ангажман спољних сарадника. Дирекција је два пута током године, на својој веб страници објавила позив за ангажовање укупно осам спољних сарадника. Анализирајући ангажман спољних сарадника, може се констатовати како је Дирекција три особе ангажирала за обављање послова дефинисаних правилником о систематизацији радних мјеста, а за које је укупно исплаћена накнада од 28.562 КМ.

Препоручујемо Дирекцији да ангажовање лица на систематизованим радним мјестима рјешава у складу са важећим законским прописима.

Поред тога, ангажовано је десет лица за обављање текућих послова (домар, чистачица, кафе кухарица и сл.), како у Бањој Луци, тако и у регионалним

⁷ Више у Извјештају ревизије учинка на тему Контрола ваздушног саобраћаја - Прилог бр.4.

центрима. За њихов ангажман исплаћено је укупно 54.180 КМ. Такође, Дирекција је током године периодично ангажовала лица за провођење стручног надзора и припрему материјала из области ваздухопловства.

Имајући у виду чињеницу како су издвојена значајна финансијска средства за ангажовање лица за обављање једноставних послова, препоручујемо Дирекцији да испита могућности рационалнијег трошење средстава за ове намјене.

Услуге стручног образовања: Реализација издатака евидентирана је на основу плаћања котизација за учествовање на стручном оспособљавању и обучавању запослених Дирекције. Дирекција је сачинила план обука за 2014. годину којим је, по организационим јединицама и запосленим, дефинисала предмет обуке, као и планирани период трајања обуке.

Тестирањем одабраног узорка, може се констатовати како је већи дио трошкова евидентиран на основу плаћања котизација за похађања семинара везаних за ваздухопловство, а у организацији међународних ваздухопловних институција (ICAO, JAA, EASA, IANS и др.). У складу са интерним процедурама, захтјев за похађање обука одобрава директор Дирекције. Поред трошкова котизације за учествовање на обукама, Дирекција је сносила и остале трошкове везане за путовање (смјештај, дневница, трошкове превоза и др.).

Стручне услуге: Значајнија реализација издатака (73.000 КМ) евидентирана је на основу плаћања услуга ангажовања Оружаних снага БиХ за потребе службе за потрагу и спашавање. Уговором закљученим у 2007. години између Министарства обране БиХ и Дирекције, Министарство обране БиХ преузело је обавезу да за рачун Дирекције на територију Босне и Херцеговине врши потрагу и спашавање (SAR мисија). За наведену услугу Дирекција се обавезала на финансирање набавке 30.000 кг горива потребног за извођење летења за тренажу посада које су укључене у састав дежурства (плаћање према профактури о набавци горива), накнаде у износу од 200 КМ за 24 - сатно дежурство четворочлана посаде хеликоптера. Начин финансирања уговорен је Анексом уговора који је закључен 16.12.2014. године, којим је дефинисано како исти ступа на снагу даном потписивања, а да се примјењује од 01.01.2014. године. Тако је плаћање извршено ретроактивно за читаву 2014. годину. Министарство обране БиХ је ретроактивно фактурисало само трошкове накнаде у износу од 200 КМ за 24 - сатно дежурство четири члана посаде хеликоптера, док фактурисања осталих трошкова везаних за ове услуге од стране Министарства обране БиХ није било.

Обзиром како са већ неколико година неуспјешно воде преговори између Министарства обране БиХ и Дирекције везано за пружање услуга SAR Мисије, а да у истом периоду теку финансијске обавезе које нису прецизно дефинисане, сугеришемо Дирекцији да заузме проактиван приступ овој проблематици и да у што краћем року дефинише права и обавезе које проистичу из ове активности.

Услуге репрезентације: Издаци евидентирани на конту услуга репрезентације износе 14.037 КМ. Интерним правилником дефинисано је право на кориштење средстава „екстерне“ репрезентације и то за генералног директора 1.000 КМ и његове замјенике по 500 КМ мјесечно. Дирекција је, у складу са пословним активностима и одобреним буџетом, сачинила мјесечни план утрошка средстава репрезентације. Анализирајући ове издатке, може се констатовати како издаци за тзв. „интерну“ репрезентацију износе 4.951 КМ, док су остала средства

репрезентације (9.086 KM) утрошена за пословне активности изван Дирекције и истим су располагали генерални директор и његови замјеници.

6.2. Капитални издаци

У складу са захтјевом за додјелу средстава из буџета, Дирекцији су Законом о буџету институција БиХ одобрена средства за набавку опреме у вриједности од 102.000 KM. Међутим, одобрена средства реализована су у укупном износу од 43.527 KM, од чега су значајнија средства утрошена за набавку компјутерске опреме (28.078 KM) те набавку софтвера за аеродромске препреке (13.937 KM).

7. Биланс стања⁸

Укупна актива Дирекције на 31.12.2014. године износила је **38.459.872 KM**, а састоји се од новчаних средстава (14.453 KM), краткорочних потраживања (8.090 KM) и неотписане вриједности сталних средстава (38.437.329 KM).

Финансијски најзначајнија ставка сталних средстава се односи на позицију Средства у припреми (37.922.629 KM). На овој позицији су евидентирана улагања у оквиру реализације ВНАТМ пројекта која су већим дијелом финансирана из кредитних средстава Европске банке за обнову и развој. У складу са важећим законским одредбама, сва имовина набављена у оквиру реализације ВНАТМ пројекта, биће пренесена у књиговодствене евиденције Агенције. Процес примопредаје финансијске и књиговодствене документације је још увијек у току, иако је Дирекција фактички предала средства на кориштење Агенцији током 2013. године.

Обзиром како средства набављена у оквиру реализације ВНАТМ пројекта користи Агенција, извјесно је како ће будуће економске користи од средстава притјецати Агенцији. Стога сматрамо како иста требају бити и евидентирана у пословним књигама Агенције.

Укупна пасива износила је **38.768.165 KM**, а чине је краткорочне текуће обљезе (175.429 KM), обљезе према запосленим за плате и накнаде (155.053 KM), краткорочна разграничења (354 KM) и извори средстава (38.437.329 KM). Краткорочне обљезе се највећим дијелом односе на обљезе према добављачима (145.735 KM). Обавезе према запосленим се углавном односе на обавезе за плате, накнаде, порезе и доприносе за децембар 2014. године.

8. Јавне набавке

Дирекција је донијела документ План набавки, који је усвојен на сједници колегијума. Планом набавки је процијењена вриједност свих набавки у износу од 565.525 KM. Набавке су планиране по кварталима, дефинисана је врста поступка, начин финансирања, планирано вријеме набавке, као и планирано вријеме трајања уговора. Дирекција је проводила поступке избора најповољнијег

⁸ Биланс стања на 31.12.2014. године приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

добављача за набаву роба и услуга у складу са усвојеним Планом. Према презентованим подацима, Дирекција је провела 25 поступака за избор најповољнијег добављача. Додјела уговора извршена је на основу проведених поступака за додјелу уговора испод домаћих вриједносних разреда. Приликом избора добављача путем конкурентског захтјева, Дирекција је, у циљу веће транспарентности, практиковала додатну објаву обавијештења о набавци у Службеном гласнику БиХ.

Набавка горива: Увидом у поступак избора најповољнијег добављача за набавку горива, уочено је како тендерском документацијом није јасно и прецизно дефинисан образац за исказивање цијена, односно за исказивање попушта, што је за посљедицу имало и потребу комисије за јавне набавке да тражи појашњења исказане понуде од понуђача. *Сугеришемо уговорном органу, да приликом сачињавања образца за исказивање цијене, посвети дужну пажњу принципу јасности.*

Набавка компјутерске опреме: Дирекција је провела процедуру конкурентског захтјева с додатном објавом обавијештења. Конкурентским захтјевом описана је опрема која је предмет набавке и то: принтери, тастатуре, микро SD картице, адаптери, switch уређаји, wireless lan controler, итд., с тим што је за описе кориштено име произвођача с навођењем израза „или еквивалентан“. Набавка није подијељена у лотове по сродној опреми, у овом случају компјутерска опрема, мрежна опрема, остала опрема и материјал и сл. У предвиђеном року доставеене су двије прихватеиве понуде. Дирекција је закеучила уговор с најповоенијим понуђачем у вриједности од 28.952 KM (планирана вриједност набаве износила је 47.000 KM).

Мишљења смо како је приликом набавке разноврсне ИТ опреме, подјелом набавке у лотове могуће остварити већу конкуренцију, а посљедично томе добити ниже цијене.

9. Приходи

Дирекција је у финансијским извјештајима за 2014. годину исказала приходе у укупном износу од 4.546.552 KM. Већина прихода се односи на приходе од наканда за прелете преко ваздушног простора изнад Босне и Херцеговине (4.537.636 KM). У односу на претходну годину, приходи су већи за 974.751 KM. До повећања прихода дошло је усљед повећања броја прелета изнад територије Босне и Херцеговине.

Приходи од пружања услуга рутне ваздушне навигације: Дирекција остварује приходе на основу пружања услуга рутне ваздушне навигације које плаћају корисници услуга ваздушне навигације у ваздушном простору БиХ. Наплату прихода од ових наканда, у име Босне и Херцеговине врши EUROCONTROL (Еуропска организација за сигурност ваздушне навигације) те онај дио прихода који се односи на Дирекцију, трансферише на рачун Министарства финансија и трезора БиХ отворен код Централне банке БиХ.

Приходи од прелета користе се за покривање трошкова који настају у вези пружања услуга рутне ваздушне навигације. Удио ових трошкова у укупним трошковима Дирекције се сваке године утврђује у Рутној бази трошкова БиХ на основу које се одређује цијена прелета по јединици услуге. Методологија за

обрачун укупне базе en-route трошкова и јединичне цијене прелета дефинисана је одговарајућим прописима EUROCONTROL-а. Иако је Дирекција благовремено упутила одлуку EUROCONTROL-а у вези цијене јединице прелета ресорном министарству на објаву у Службени гласник БиХ, иста није никада објављена.

Правдање остварених трошкова за претходну годину врши се у текућој години и доставља EUROCONTROL-у најкасније до 1. јуна текуће године. Уколико су остварени приходи везани за рутне накнаде већи од остварених расхода, база трошкова се умањује за тај износ, и обрнуто. У 2014. години EUROCONTROL је трансферисао средства од пружања рутних услуга у укупном износу од 4.537.636 КМ. Осим прихода остварених у 2014. години, извршен је и пренос акумулираних неутрошених средстава од прелета из претходних година у укупном износу од 4.886.971 КМ.

Остали приходи: Иако је Законом прописано како ће Дирекција остваривати приходе од накнада које плаћају путници у одласку с аеродрома у Босни и Херцеговини и накнада које плаћају оператери ваздухоплова по тони превезене робе/терета у цивилном ваздушном транспорту, Дирекција ни у 2014. години није остваривала ове приходе. Дирекција је донијела и у Службеном гласнику БиХ објавила одлуку у вези споменутих накнада⁹, међутим при провођењу ове одлуке дошло је до неслагања између Дирекције и Министарства. Према препорукама Министарства финансија и трезора БиХ, Дирекција је путем ресорног министарства покренула процедуру добијања сагласности од Савјет министара БиХ на споменути одлуку. Достављен је Приједлог измјена и допуна Одлуке о висини накнаде коју плаћају оператери ваздухоплова по превезеном путнику у одласку и висини накнаде по тони превезене робе/терета у одласку с аеродрома у БиХ Министарству, међутим Министарство наведени Приједлог Одлуке није упутило Савјету министара БиХ.

Анализирајући податке о оствареном броју одлазећих путника и превезеном терету роба у 2014. години, може се закључити како одгађањем примјене ове одлуке, Босна и Херцеговина губи значајна финансијска средства.

Имајући у виду напријед наведено, а посебно висину финансијских средстава која се губе, поново препоручујемо да се хитно предузме све потребне активности како би Дирекција што прије почела остваривати приходе утврђене Законом.

Дирекција такође остварује приходе обављањем послова у подручју пловидбености авиона, операције авиона, лиценци летачког особља, ваздухопловне безбједности, ваздухопловне навигације и аеродрома, у складу са чланом 13. став (1) тачка е) Закона. Висина накнада и њихова намјена дефинисана је Одлуком о накнадама за финансирање рада Дирекције¹⁰, а по овом основу, Дирекција је у 2014. години планирала остварити 200.000 КМ. Према интерној евиденцији Дирекције, по овом основу у 2014. години на Јединствени рачун трезора уплаћени су приходи у укупном износу од 470.226 КМ. Међутим, ови приходи нису евидентирани у Главној књизи Дирекције, нити је Дирекција исте могла користити, иако су исти утврђени Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину. Разлог тому је инсистирање Министарства финансија и трезора БиХ на добијању сагласности

⁹ Службени гласник БиХ, број 4/12 и 20/12

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 2/12 и 9/12

Дирекције од Савјет министара БиХ на одлуку на основу које се ови приходи остварују. Дирекција је добила позитивна мишљења на предметну одлуку од Министарства финансија и трезора БиХ и Канцеларије за законодавство, те путем ресорног министарства покренула процедуру добијања сагласности Савјет министара БиХ. Међутим, и поред више ургенција према Министарству, Дирекција није добила повратну информацију везано за наведене активности. Није нам познато да је Одлука прослијеђена према Савјету министара БиХ. Оваквим поступањем, индиректно је умањен буџет Дирекције.

10. Остало

- **Програм посебних намјена – „ВНАТМ пројект“**

Стратегија развоја система за управљање зрачним транспортом у БиХ (БНАТМ Стратегија) усвојена је од Вијеће министара БиХ још концем 2005. године. Првобитни рок за завршетак ВНАТМ Стратегије је био почетак 2008. године. Имплементација Стратегије почела је 1. коловоза 2006. године, одобравањем кредитних средстава ЕБРД-а (Европска банка за обнову и развој).

Усвајањем Закона¹¹ и Закона о Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине¹², створене су правне претпоставке за раздвајање функције регулатора и надзора у цивилном ваздухопловству и контроли лета, од функције пружања услуга у ваздушној пловидби у ваздушном простору изнад територије БиХ. Изградњом система за управљање ваздушним саобраћајем, између осталог, створили би се услови за престанак ангажовања агенција за пружање услуга контроле летења из сусједних држава (Хрватска и Србија) и потпуно преузимање контроле ваздушног саобраћаја, као и директно повећање прихода Босне и Херцеговине на основу пружања услуга обласне контроле летења. Везано за ову проблематику, Канцеларија за ревизију је провео ревизију учинка и крајем 2014. године објавило Извјештај ревизије учинка на тему Контрола ваздушног саобраћаја¹³. Циљ ревизије је био анализирати процес успостављања и преузимања контроле ваздушног саобраћаја, утврдити разлоге одлагања, као и процијенити посљедице одлагања. У Извјештају су дате одређене препоруке свим институцијама које су укључене у овај процес.

Дирекција је у складу са Правилником о условима и начину издавања и важења сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби у БиХ¹⁴, 13.11.2014. године Агенцији издала сертификат с ограничењем, с роком важења од 180 дана, након чега је Агенција почела с пружањем услуга у доњем и дијелу горњег ваздушног простора у којем се одвија око 20% укупног ваздушног саобраћаја.

Имајући у виду рокове које је Агенција утврдила у Акцијском плану реализације активности у наставку процеса сертификације од 26.02.2015. године, а које се односе на завршетак појединих активности без којих нема потпуне усаглашености с регулаторним захтјевима, извјесно је како ће Агенција изгубити привилегије из сертификата с ограниченим роком трајања, а да ће при томе тешко испунити

¹¹ Службени гласник БиХ, број 39/09

¹² Службени гласник БиХ, број 43/09

¹³ www.revizija.gov.ba

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 85/13 и 84/14

услове за издавање новог сертификата. Без посједовања валидног сертификата, Агенција неће моћи пружати услуге у ваздушном саобраћају.

Поново препоручујемо свим институцијама надлежним за провођење БХАТМ Стратегије, а имајући у виду вишеструке користи које би Босна и Херцеговина имала коначном имплементацијом исте, предузимање додатних напора који ће довести до коначног затварања БХАТМ Стратегије и преузимања контроле ваздушног транспорта изнад територије Босне и Херцеговине.

11. Кореспонденција

Дирекција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2014. годину у којима није било примједби на изнесене налазе и препоруке.

Вођа тима за финансијску ревизију

Данијел Јозић, виши ревизор

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Муневера Бафтић, виши ревизор

Чланови тима:

Наташа Павловић, ревизор

Сеида Капо, ревизор

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор

III ПРИЛОГ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА

Преглед расхода буџета за 2014. годину

Назив институције: Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине

Табела
И

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	5.287.000	-25.000	5.262.000	4.716.532	90
Бруто плате и накнаде	1.695.000	0	1.695.000	1.657.201	98
Накнаде трошкова запослених	402.000	-162.522	239.478	224.901	94
Путни трошкови	348.000	22.000	370.000	299.421	81
Издаци телефонских и пошт.услуга	80.000	0	80.000	72.319	90
Издаци за енергију и ком.услуге	76.000	-12.000	64.000	37.627	59
Набавка материјала	62.000	0	62.000	29.336	47
Издаци за услуге превоза и горива	85.000	0	85.000	55.521	65
Унајмљивање имовине и опреме	769.000	1.000	770.000	768.237	100
Издаци за текуће одржавање	148.000	-1.000	147.000	118.697	81
Издаци за осигурање	42.000	-7.000	35.000	10.203	29
Уговорене и друге посебне услуге	1.580.000	134.522	1.714.522	1.443.069	84
2. Капитални издаци	102.000	0	102.000	43.527	43
Набавка грађевина	30.000	0	30.000	0	0
Набавка опреме	51.000	0	51.000	29.590	58
Набавка средстава у облику права	21.000	0	21.000	13.937	66
2. Капитални издаци	102.000	0	102.000	43.527	43
Набавка грађевина	30.000	0	30.000	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
5. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
Укупно (1+2+3+4+5)	5.389.000	-25.000	5.364.000	4.760.059	89

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 03.03.2015. године.

директор

Ђорђе Ратковица

Биланс стања на дан 31.12.2014. године

Назив институције: Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине

**Табела
ИИ**

Опис	31.12.2013.	31.12.2014.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	16.050	22.543	140
Новчана средства	7.651	14.453	189
Краткорочна потраживања	0	0	0
Краткорочни пласмани	8.399	8.090	96
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	38.707.667	38.437.329	0
Стална средства	40.078.534	40.084.118	100
Исправка вриједности	1.370.867	1.646.789	120
Неотписана вриједност сталних средстава	0	0	0
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	38.723.717	38.459.872	99

3. Краткорочне обавезе и разграничења	381.848	330.836	87
Краткорочне текуће обавезе	205.330	175.429	85
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	172.759	155.053	90
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	3.759	354	9
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	38.707.667	38.437.329	99
Извори средстава	38.707.667	38.437.329	99
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	39.089.515	38.768.165	99
------------------------------	-------------------	-------------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.8. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило дана 03.03.2015. године

директор

Ђорђе Ратковица

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ИССАИ 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Дирекција за цивилно ваздухопловство** (у даљем тексту: Дирекција) дужно је да обезбједи да финансијски извјештаји за 2014. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07 и 16/10 и протокол Министарства финансија и трезора број: 01-05-02-1-656-1/12 од 23.01.2012. године) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-644-1/12 од 20.01.2012. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину (Службени гласник БиХ број 104/13) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Дирекције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневере и остале незаконитости.

Датум, 25.03.2015. године

директор:

Ђорђе Ратковица